FLUE SMÆKKEREN

Den Tovlige Dyrlæge

Langt ude på landet, i en rest af den jyske hede, et sted hvor der er højt til himlen og tankerne ikke kvæles af storbyens støj og larm - bor „Den Tovlige Dyrlæge".

I anledning af at Preben Torp Jacopsen fylder 75 år:
Tekst og foto : Nils Mogensen

Det borgerlige navn er Preben Torp Jacobsen - men den nu forhenværende dyrlæge bærer det gemytlige øgenavn med rette. Siden den unge dyrlæge og københavner Preben Torp Jacobsen sidst i 50'erne slog sig ned i Nordjylland, og Svend Saabye en dag ringede på hans dør - har han nemlig været „bidt" af en gal fluefisker.

Når dyrlægen var på arbejde rundt omkring på egnens gårde, lå fluestangen som regel i bagagerummet. - Det kunne jo være, man lige kunne nå en fisketur, når man alligevel var på besøg hos en bonde, hvis jord stødte op til åen. Det hændte også, at dyrlægen rykkede hår af en af gårdenes hunde, uld fra en ko, eller insisterede på at købe en eller anden gammel, død hane, som kunne bruges til at binde fluer af. Jo, alle på egnen blev hurtigt klar over, at dyrlægen vist var lidt gal. Preben Torp Jacobsen udtrykker det selv på denne måde:

„Jeg er måske lidt gal, lidt af en original, men verden vil blive fattig, den dag originalerne forsvinder, og vi alle sammen bliver konforme".

Navnet „Den Tovlige Dyrlæge" fik Preben Torp Jacobsen tildelt for nogle år siden, da der skulle laves en TV udsendelse med ham. En dag under optagelserne kom H.P. Møller Andersen fra Danmarks Radio. Han spurgte Preben Torp Jacobsen, om han kunne få lov til at kalde udsendelsen for „Den Tovlige Dyrlæge".

„Gør I bare det", svarede Preben Torp Jacobsen - „for er der nogen, der er tovlig, så er det mig!".

I dag er „Den Tovlige Dyrlæge" kendt og skattet af fluefiskere i hele Norden. Den viden, Preben Torp Jacobsen erhvervede sig gennem studier i fluefiskeri og fluebinding, har han formået at formidle. Det er blevet til en del bøger om fluefiskeri og fluebinding, foruden foredrag, oversættelser og undervisning. Danske fluefiskere har meget at takke „Den Tovlige Dyrlæge" for. Han og Svend Saabye har gennem artikler og bøger om emnet lært os at fiske med flue. - De har højnet den danske sportsfiskermoral og gjort en gammel engelsk aristokratisk sport til en folkelig fornøjelse.

Den 21. juli fylder „Den Tovlige Dyrlæge" 75 år. I den anledning har han givet et interview til „Sportsfiskeren".

Hvornår og hvordan blev du lystfisker?

- Jeg startede med at fiske omkring 1950, lige da jeg var blevet gift. Min svoger Arne Krog fiskede på Furesøen, han lærte mig at fiske med en lille 5 fods glasrørsstang og et Ambassadeur-hjul. Udstyret kostede 500 kr. For enden af linen sad altid en Heddon-vobbler - og så fangede vi gedder.

Da vi siden kom til Skovsgård, gik jeg ned til boghandleren i Brovst. Der fik jeg fat på Ludvig Svendsens bog „Hvad Enhver Lystfisker Bør Vide". I bogen stod der noget om den gamle skomagermester Bache fra Skjern. Han fangede laks på en bambusstang, et almindeligt hjul og en vokset line af murersnor. Det kan jeg også gøre! - tænkte jeg. Så gik jeg ned til købmanden, fandt en bambusstang og fik fat på et lille billigt hjul. Løberingene på stangen satte jeg fast med hæfteplaster fra min dyrlægepraksis.

Med tiden begyndte jeg at lægge penge til side, som konen ikke vidste noget om. Efterhånden fik jeg sparet lidt sammen, og en dag tog jeg ind til Michelsen i Kongensgade i Ålborg, hvor jeg købte en 8,5 fods Abu Laplandia, et Bodex-hjul og noget line. Det grej fiskede jeg med et stykke tid.

Siden flyttede jeg til Nørager og blev kompagnon i en dyrlægepraksis. Og så kom jeg ind i Ålestrup Lystfiskeriforening. Jeg mødte Poul Wellendorf. Han fortalte en bunke spændende ting. Wellendorf havde en Arjon-stang - sådan en ville jeg også have - og så begyndte jeg at spare sammen igen. Jeg købte stangen, og den blev gemt i klædeskabet sammen med alt det andet fiskegrej, som min kone ikke kendte noget til. Men en dag blev jeg afsløret. Konen kom og sagde til mig:

„Synes du ikke, det er synd, den stang skal stå der i mørket!".

Sådan er det jo! - alle mænd gemmer vel lidt for konen, for ellers vil hun jo bare have til en ny parisermodel.

Det var starten på mit fiskeri - men der gik lang tid, inden jeg fangede en bækørred på flue!

Hvordan startede din interesse for fluefiskeri og fluebinding?

- Svend Saabye havde skrevet nogle artikler og en bog om fluefiskeri og fluebinding - det var det, der satte mig i gang. Jeg inviterede Svend Saabye, og vi fiskede sammen i Simested Å, ved Egon's Bro, hvor Saabye fangede en dejlig ørred.

Siden begyndte jeg at gå mine egne veje og begyndte at binde fluer. - Fræk som jeg er, sendte jeg en dag nogle fluer til den berømte fluefisker Charles Ritz. Han skrev et brev tilbage, takkede for fluerne og opfordrede mig til at gå i lære hos den bedste fluekaster, jeg kunne finde. Fluekastet skulle sidde i rygmarven, skrev han, så kunne man koncentrere sig om fluen og forfanget.

Jeg havde hørt om en fluekaster, der hed Ove Nielsen og arbejdede hos Petersen Bache i Ålborg. Der tog jeg op og blev mødt af en stor opløben knægt, der præsenterede sig som Ove, og som siden lærte mig at kaste med flue.

Jeg blev medlem af Binderup Å Lystfiskerforening og fiskede sammen med Ove Nielsen. Et af medlemmerne var en knaldgod fisker, han fiskede med små laksefluer opstrøms. Det var en entreprenør, der hed Stenstrup, men vi kaldte ham aldrig andet end „Flintstone". Ove og jeg var nogle sataner! - kunne godt lide at drille „Flintstone", så vi fangede fiskene, klippede fedtfinnerne af og satte dem tilbage igen. Når så „Flintstone" fangede fiskene, kunne han se, vi havde haft dem på.

En dag sagde Ove: - Vi skal lave noget endnu mere raffineret! - Så købte han et polaroid kamera. Vi fotograferede fiskene, før vi satte dem ud igen og sømmede billederne fast på små pæle langs åen til stor fortrydelse for „Flintstone".

Hvordan har du erhvervet den enorme baggrundsviden om blandt andet fluebinding og tørfluefiskeri, du er i besiddelse af?

- Gennem især engelske bøger, jeg elsker at læse og suge viden til mig. Men viden er selvfølgelig ikke alt. Som en svensker engang sagde til mig, da vi fiskede sammen i Norge:

„Jacobsen du ved sikkert ti gange mere om fiskeri end jeg - men jeg fanger sikkert ti gange flere fisk end dig!".

Jeg må nok give svenskeren ret - jeg har aldrig fanget mange el-

ler store fisk. Til gengæld har jeg haft en viden om emnet og har været god til at formidle den.

Hvordan kan det være, du mest interesserer dig for tørflue og nymfefiskeri - har du aldrig tænkt dig at fange en god havørred eller laks? - eller kunne du ikke tænke dig at binde flotte og farvestrålende laksefluer i stedet for små, beskedne, farveløse fluer?

- Jeg har da fanget havørreder i Norge, og gemt bort i skuffer ligger der havørred- og laksefluer, jeg har bundet. Men jeg holder mest af bækørred- og især stallingefiskeri. Det er fornøjeligt, og hver gang man går til åen, har man chancen for at få noget med hjem. Havørred og laksefiskeri kræver en tålmodighed, jeg aldrig har haft. - Det er ikke mange laks og havørreder, man kan fange på en hel sæson i Danmark. Og så er jeg bekvemmelighedsfisker! - Jeg fisker aldrig i regn og torden - jeg vil have et ordentligt vejr, så jeg kan nyde det!

Den største bækørred jeg har fanget, fik jeg i Binderup Å. Den vejede 1,75 kg. - men var ikke særlig køn.

Den flotteste fisk, jeg har fanget, er en bækørred på 1,5 kg. Oven for en grøft, neden for Tollestrup, havde jeg hørt, at der stod en pæn fisk. En dag skulle jeg over for at sprøjte nogle grise i Tollestrup. Manden var ikke hjemme, og jeg gik ned til åen. Der mødte jeg to fiskekammerater, der også havde hørt om den store fisk. På vej til åen - henover engen - gik vi og snakkede, mens jeg samlede stangen.

Da vi nåede frem til den gamle træbro, var jeg klar! Jeg kiggede frem mod en høj brink og så en ring i vandet. Det er det frækkeste fiskeri, jeg har lavet. Jeg kastede langs bredden, så linen blev liggende på land, mens kun spidsen af forfanget og fluen faldt i vandet netop i det hak, hvor ørreden stod.

Pludselig lød der et stort smask, og jeg så en ring. Jeg strammede til og havde kroget fisken. Det er den flotteste fisk, jeg har fanget, den var som en pattegris. Men de to andre lystfiskere gav mig en skideballe. - Dit dumme svin, sagde de. - Her har du gået og snakket og samlet dit grej. Da vi var klar, havde du allerede fanget fisken.

Du har bundet fluer i mange år - kan du lære mere?

- Ja! det er jo uforståeligt, men et lille stykke jern på 1 cm. kan dekoreres på så mange forskellige måder. Der er dukket nye syntetiske materialer op. I dag findes der næsten ikke det materiale, der ikke kan bruges til fluebinding. Hygiejnebind og kondomer, det kan bruges alt sammen.

Hvad synes du om det moderne fluefiskeri flydering - eller fiskeri med tunge rørfluer og skydehoveder - siger det dig noget - eller har vi mistet lidt af sjælen og romantikken i den dejlige sport?

- Nej! jeg synes det er fascinerede, at fluefiskeriet hele tiden udvikler sig. Når det for eksempel handler om fluefiskeri fra kysten, har Danmark været et foregangsland. Vi har udviklet let grej, der kan kaste langt, og liner og fluer der er bygget til fiskeriet.

Du har skrevet en hel bog om bygning af splitcanestænger - hvad satte dig i gang med at bygge stænger?

- Gennem Ove Nielsen kom jeg i forbindelse med svenskeren Kenneth Boström. Jeg skulle fiske sammen med ham ved Binderup Å og havde medbragt både whisky og glas. Boström fiskede, mens jeg serverede whisky for ham, og han kommenterede, at det dog var den mest udsøgte ghillie, han havde haft. Boström var begyndt at bygge splitcanestænger. Siden besøgte jeg ham og så alt det nødvendige værktøj. Så læste jeg en bog af en amerikansk stangbygger og begyndte at bygge stænger. Det førte til, at jeg næsten blev uddannet som maskinarbejder også. Det hele skulle jo helst laves af én selv både ferruler og hjulholdere.

Jeg ville ikke nøjes med nikkelsilver, men havde hørt om titan. Så fandt jeg ud af, hvem der havde titan. Jeg ringede til direktøren af et stort firma og sagde: - Jeg hører, De har titan, som man kan købe i stænger, skulle det være muligt at købe noget? Direktøren udspurgte mig om min profession og undrede sig over, hvad en dyrlæge skulle med titan. Materialet blev jo mest solgt til hæren, til boreplatforme og til Mellemøsten, hvor det blev anvendt i destillationsapparater. Jeg fik dog lov til at købe metallet på fabrikken.

Hvor fik I bambus/tonkin fra?

- Det fik vi fra et firma i England, der importerede det. Jeg besøgte firmaet og købte tonkinen. Senere fik min kammerat

Preben Dorf forbindelse til Kina og købte materialerne direkte hjem. Men det er efterhånden vanskeligt at finde en ordentlig kvalitet. Tonkin skal modnes og tørre ind på den rigtige måde, så det bliver helt gult, så er det et formidabelt materiale!

Hvorfor byggede du splitcanestænger, når du kunne få moderne fiberstænger?

- Ove Nielsen har sagt det så godt:

„Det er som forskellen mellem at køre i en Ferrari og en Lada. De bevæger sig begge fra et sted til et andet, og selv om de måske bevæger sig med forskellig hastighed, så når de begge målet. Men det er måske sjovest at køre i en Ferrari".

Foruden bogen om stangbygning har du skrevet og oversat mange andre bøger, der handler om fluefiskeri og fluebinding. Alle bøgerne er udgivet på dit eget forlag „Flyleaves". Hvordan kom du på den ide?

- Jeg følte, jeg havde noget at fortælle andre. Jeg havde konsumeret en mængde bøger og samlet viden. Den viden ville jeg gerne gøre let tilgængelig for folk. Så kan folk selv sortere fra og finde det, de synes er væsentligt.

Den første bog, jeg lavede, var „Tørfluefiskeri", den blev udgivet på Grafisk Forlag. Min bog blev udgivet til forlagets 25 års jubilæum, og derfor blev der gjort ekstra meget ud af den. Bogen blev trykt hos Simon Gullander i Skjern.

Et par år efter havde jeg samlet materiale til bogen „Nymfefiskeri", og puttede et par kapitler ind bagest, som blandt andet handlede om Krogsgaard Fluerne. Jeg mente ikke, jeg ville få skrevet mere, og så skulle det med. Jeg kontaktede Gullander's bogtrykkeri og spurgte, hvad det ville koste at trykke bogen. Derefter gik jeg i banken og spurgte, om jeg kunne låne 30 000 kr. til at få bogen trykt for - det fik jeg lovning på. Det viste sig, at jeg slet ikke fik brug for pengene. Gullander havde givet mig tre måneders kredit, og inden den tid var gået, havde jeg solgt så mange bøger, at de kunne dække udgifterne.

Senere har jeg lavet en ny udgave af „Tørfluefiskeri", hvor jeg puttede tørfluefiskeri og nymfefiskeri sammen. Det blev til en stor bog, og der skulle mange penge til. Men Gullander gav mig en fin aftale om en løbende kredit.

At jeg valgte at lave mit eget forlag og sælge bøgerne selv, har givet mig mange fornøjelser og en god kontaktflade til mange mennesker.

Mange af bøgerne har du illustreret med dine egne tegninger - hvem har lært dig at tegne insekter og fluer?

- Da jeg læste til dyrlæge, var der store tavler med billeder i auditoriet. Under forelæsningerne begyndte jeg at tegne tavlerne af og lærte på den måde at tegne. Tegningerne er gode som illustrationer, fordi man med en tegning kan vise det, man ikke kan se på et fotografi.

Kommer der flere bøger fra din hånd?

- Nej - det gør der helt sikkert ikke! - For mig er der ikke noget, der er nyt mere, derfor har jeg vanskeligt ved at vurdere, hvad der har interesse for andre at få at vide. Men de gamle bøger sælger endnu - der står noget, der kan bruges selv i dag.

Nu fylder du 75 år - fisker du stadig? - og tror du, man nogensinde kan blive for gammel til at fiske?

- Ja det kan man! Ens fiskeri

forandrer sig. Det bliver mere og mere den dovne mands fiskeri. Jeg fisker næsten ikke mere. Benene er ikke, hvad de har været. Jeg nøjes med at „fiske på dansk", som svenskerne siger - se på åen, se på fiskene og se andre fiske. En gang om året tager jeg dog til Østrig og fisker ved floden Ens hos en god ven, jeg har dernede.

Hvis du måtte ønske to ting for fremtidens danske lystfiskere og dansk natur - hvad skulle det så være?

1: At landbruget måtte blive økologisk. Som min kone siger: „Det er meget godt, de renser og holder op med at forurene - men virkningen holder jo de næste 30-40 år i grundvandet".

Jeg synes, det er noget svineri, at man ikke kan lægge en dæmper på brugen af giftstofferne. Når man har slået alt ukrudt ihjel - hvordan fanden kan det så komme igen og skal sprøjtes igen året efter!

2: At fritidsfiskeriet eller husbehovsfiskeriet begrænses - måske ved et omsætningsforbud. Hvorfor skal nogle fritidsfiskere fiske med net, „dynamit" og „karbid", skovle ind og snyde skatteæsenet - samtidig med, at de ganske ublu konkurrerer med erhvervsfiskere og fiskehandlere?

□

Preben Torp Jacobsens bøger

Tørfluefiskeri
- Preben Torp Jacobsens første bog blev udgivet på Grafisk Forlag i 1965. Bogen er senere genudgivet på Preben Torp Jacobsens eget forlag Flyleaves i 1978.

Nymfefiskeri
- Om fiskeri med nymfe. Udgivet på forlaget Flyleaves i 1972 i 1000 eksemplarer. I 1982 genudgivet i 1000 eksemplarer.

Fluebinding
- Om fluebinding. Udgivet på forlaget Flyleaves i 1976 i 1000 eksemplarer. Genudgivet to gange siden hver gang i 1000 eksemplarer, senest i 1989.

Café d' Atlantide
- Novelle skrevet af Svend Methling. Udgivet af Preben Torp Jacobsen på forlaget Flyleaves i julen 1976 i 350 eksemplarer. Tekst på dansk, engelsk og fransk. Bogen har aldrig været i handlen, men er givet til venner og bekendte.

Fluer Fisk og Fiskere
- Om berømte og spændende fluefiskere og om fluefiskeri og fluebinding. Udgivet på forlaget Flyleaves i 1977 i 1500 eksemplarer.

Tørfluefiskeri
- Om fluefiskeri på, i og lige under vandoverfladen. Udgivet på forlaget Flyleaves i 1978 i 1500 eksemplarer.

Stangbygning
- Om bygning af splitcanestænger. Udgivet på forlaget Flyleaves i 1982 i 1000 eksemplarer.

El Manuscrito de Astorga
- Manuskript omhandlende gamle spanske fluer, skrevet af Juan de Bergara i 1624. Udgivet af Preben Torp Jacobsen på forlaget Flyleaves i 1000 eksemplarer i 1984. Foruden faksimiletryk af originalmanuskriptet indeholder bogen en fransk og en engelsk oversættelse.

Flies from the Flyleaves of my Diaries
- Preben Torp Jacobsens seneste bog udgivet på forlaget Flyleaves i 1995 i 1000 eksemplarer. Bogen indeholder alle de fluemønstre, Preben Torp Jacobsen gennem årene har samlet i sine dagbøger. Teksten er på engelsk.

Alle bøgerne er illustreret med Preben Torp Jacobsens egne, instruktive tegninger. En del af bøgerne er desuden udgivet i vore broderlande Norge og Sverige, ligesom bogen "Stangbygning" også er kommet på tysk.